

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства культури України
від «__» _____ 2025 року № _____

Віце-прем'єр-міністр з гуманітарної
політики України - Міністр культури України

Тетяна БЕРЕЖНА

«__» _____ 2025 року

СТАТУТ

Київського державного художнього ліцею імені Т. Г. Шевченка

Код згідно з ЄДРПОУ 02214202

(нова редакція)

Київ – 2025

СЕД АСКОД Міністерство культури України
ДОКУМЕНТ № 1050 від 18.12.2025
Сертифікат 6FA97849F1B2570D0400000023CE02001A810900
Підписувач Бережна Тетяна Василівна
Дата підписання: 18.12.2025
Дійсний з 07.11.2025 14:21:07 по 07.11.2027 14:21:07

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Цей Статут Київського державного художнього ліцею імені Т. Г. Шевченка (далі – Статут) розроблений відповідно до чинного законодавства України і регламентує діяльність Київського державного художнього ліцею імені Т. Г. Шевченка (далі - Ліцей).

1.2. Історія Ліцею розпочалася із заснування в 1937 році на базі Київського художнього інституту Київської художньої середньої школи, в 1968 році реорганізованої в Республіканську художню середню школу ім. Т. Г. Шевченка (Розпорядження Ради Міністрів УРСР від 22 січня 1968 р. № 22-р). У 1993 році школа перейменована у Державну художню середню школу ім. Т. Г. Шевченка (наказ Міністерства культури України від 10 червня 1993 року № 149). Наказом Міністерства культури та інформаційної політики від 22.07.2021 № 559 Державна художня середня школа імені Т. Г. Шевченка перейменована у Київський державний художній ліцей імені Т. Г. Шевченка.

Ліцей є закладом спеціалізованої освіти мистецького спрямування – мистецьким ліцеєм.

1.3. Ліцей є об'єктом державної власності та належить до сфери управління Міністерства культури України (далі – Уповноважений орган управління), фінансується за рахунок коштів державного бюджету.

1.4. Ліцей є юридичною особою публічного права, має самостійний баланс, гербову печатку із своїм найменуванням, штамп, бланк, ідентифікаційний код та інші реквізити відповідно до чинного законодавства України, має право відкривати рахунки у відповідних установах, укладати господарські правочини, набувати майнових та особистих немайнових прав, нести обов'язки, бути позивачем і відповідачем у суді.

1.5. Місцезнаходження Ліцею: 04112, м. Київ, Шевченківський район, вул. Жамбила Жабаєва, 4.

1.6. Ліцей у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Положенням про мистецький ліцей, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2020 року № 1313, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства освіти і науки України та Уповноваженого органу управління, іншими нормативно-правовими актами, а також цим Статутом.

1.7. Повне найменування юридичної особи:

українською мовою – Київський державний художній ліцей імені Т. Г. Шевченка;

англійською мовою - Taras Shevchenko Kyiv State Art Lyceum.

Скорочене найменування юридичної особи:

українською мовою – КДХЛ імені Т. Г. Шевченка;

англійською мовою – Taras Shevchenko KSAL.

1.8. Функціонування Ліцею, його матеріально-технічне забезпечення

здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, коштів, отриманих від надання освітніх та інших платних послуг, що здійснюються у порядку та на умовах, визначених законодавством України, інших джерел, не заборонених законодавством України.

1.9. Головною метою мистецького Ліцею є забезпечення реалізації права громадян на здобуття спеціалізованої художньої освіти одночасно із здобуттям повної загальної середньої освіти другого та третього рівнів.

1.10. У складі Ліцею функціонують підрозділи:

гімназія – структурний підрозділ, що забезпечує здобуття базової загальної середньої освіти одночасно з другим етапом початкової художньої освіти;

старша профільна школа – структурний підрозділ, що забезпечує здобуття повної загальної середньої освіти одночасно з профільною художньою освітою;

пансіон;

відділення (загальної художньої підготовки – 5-7 класи; живопису – 8-9 класи; скульптури – 8-9 класи; декоративного мистецтва (кераміка) – 8-9 класи; архітектури – 9 клас; живопису – 10-11 класи; скульптури – 10-11 класи; декоративного мистецтва (кераміка) – 10-11 класи; архітектури – 10-11 класи);

бухгалтерія;

господарський;

бібліотека;

навчальна частина;

канцелярія.

У Ліцеї можуть бути створені інші структурні підрозділи, не заборонені законодавством.

1.11. Метою функціонування Ліцею є забезпечення потреби громадян у здобутті початкової і профільної спеціалізованої художньої освіти одночасно з повною загальною середньою освітою.

1.12. Головними завданнями Ліцею є:

надання якісної початкової (на другому етапі) та профільної спеціалізованої художньої освіти відповідно до стандартів, затверджених Уповноваженим органом управління, а також повної загальної середньої освіти (середня та профільна освіта) відповідно до Державних стандартів, затверджених Кабінетом Міністрів України;

формування якісних освітніх програм на основі типових або інших, обраних закладом, з дотриманням права учнів на індивідуальні освітні траєкторії;

створення безпечного сприятливого освітнього середовища та середовища розумного пристосування для розвитку художніх здібностей і талантів учнів, досягнення ними високих результатів навчання та доступу до спеціалізованої художньої освіти дітей і молоді з числа осіб з особливими

освітніми потребами;

забезпечення єдності навчання, виховання та творчого розвитку;

забезпечення підготовки учнів до подальшого здобуття вищої мистецької освіти і професійної мистецької діяльності відповідно до свого художнього профілю;

створення та розвиток системи внутрішнього забезпечення якості освіти відповідно до законодавства;

виховання свідомого громадянина України, формування в учнів відчуття української національної ідентичності;

виховання в учнів шанобливого ставлення до держави та рідної мови, поваги до народних традицій і звичаїв, національних цінностей українського народу та інших народів і націй, українського національного мистецтва та національної культурної спадщини;

формування і розвитку соціально зрілої творчої особистості, з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, підготовленої до професійного самовизначення;

виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;

формування позитивного ставлення до культурного розмаїття та толерантного сприйняття результатів творчої і навчальної діяльності інших;

реалізація свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;

створення умов для мистецького вдосконалення учнів, популяризації їх творчих мистецьких досягнень, зокрема для участі учнів у всеукраїнських та міжнародних спеціалізованих мистецьких проектах (конкурсах, виставках, фестивалях, олімпіадах, турнірах тощо) та аналогічних заходах з навчальних предметів загальноосвітнього компонента;

реалізація права учнів на вільне формування світоглядних переконань, розвиток індивідуальних здібностей, художнього смаку, асоціативно-образного та просторового бачення, пізнавального та аналітичного мислення;

пошук і відбір для навчання талановитих дітей та молоді;

створення та вдосконалення навчально-методичного забезпечення освітнього процесу, забезпечення збереження та раціонального використання власної матеріально-технічної бази;

оновлення змісту освіти, розробка і апробація нових педагогічних технологій, методів і форм навчання та виховання.

1.13. Ліцей самостійно приймає рішення і здійснює діяльність в межах організаційної, академічної, кадрової, фінансової автономії відповідно до чинного законодавства та цього Статуту.

1.14. Ліцей несе відповідальність за:

безпечні умови освітньої діяльності;
якість спеціалізованої художньої та повної загальної середньої освіти;
досягнення учнями результатів навчання, передбачених Державними стандартами загальної середньої та стандартами спеціалізованої художньої освіти;

дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, творчої, виробничої, наукової діяльності;
дотримання фінансової дисципліни.

1.15. Ліцей має право:

визначати форми, методи і засоби організації освітнього процесу;
формуванню контингенту учнів;

видавати документи про освіту встановленого зразка учням, які успішно пройшли державну атестацію та атестацію з дисциплін спеціалізованого компонента;

здійснювати підбір і розстановку кадрів;

утворювати, реорганізовувати та ліквідувати структурні підрозділи;

надавати освітні та інші платні послуги;

брати участь у розробленні стандартів спеціалізованої художньої освіти, типових освітніх програм, модельних навчальних програм та інших документів, що регулюють зміст освіти та провадження освітнього процесу в художніх ліцеях;

використовувати різні форми морального і матеріального заохочення до учасників освітнього процесу;

бути розпорядником рухомого і нерухомого майна згідно з законодавством України та цим Статутом;

отримувати кошти і матеріальні цінності від органів державного управління, юридичних і фізичних осіб;

залишати у своєму розпорядженні і використовувати власні надходження у порядку, визначеному Уповноваженим органом управління, згідно із законодавством України;

розвивати власну соціальну базу;

встановлювати ліцейну форму одягу для учнів;

користуватися пільгами, що передбачені державою;

здійснювати інші автономні права, передбачені актами законодавства України.

Ліцей має право провадити інноваційну та мистецьку діяльність та може укладати з цією метою відповідні договори про співпрацю з іншими закладами освіти, культури, підприємствами, установами, організаціями, фізичними особами.

1.16. Ліцей зобов'язаний:

дотримуватись державних стандартів освіти та стандартів спеціалізованої художньої освіти;

забезпечувати високий рівень освітніх послуг та досягнення учнями

результатів навчання відповідно до державних стандартів.

планувати власну діяльність;

розробляти стратегію свого розвитку;

забезпечувати проходження педагогічними працівниками підвищення кваліфікації та атестації з періодичністю і на умовах, визначених спеціальним законодавством;

дотримуватись фінансової дисципліни та цільового використання державного майна.

1.17. Мовою освітнього процесу у Ліцеї є державна мова України.

1.18. Кожному громадянину України, іншим особам, які перебувають в Україні на законних підставах, а також кожній дитині незалежно від засад її перебування в Україні гарантується безоплатне здобуття у Ліцеї повної загальної середньої освіти на кожному її рівні відповідно до освітніх програм, затверджених Ліцеєм, за рахунок бюджету один раз протягом життя.

1.19. Ліцей для досягнення своєї мети згідно з чинним законодавством України та обмеженнями, встановленими цим Статутом, укладає від свого імені будь-які правочини, господарські договори з юридичними та фізичними особами.

1.20. Взаємовідносини Ліцею з юридичними і фізичними особами визначаються на підставі правочинів, що укладені між сторонами.

1.21. У Ліцеї діють методичні об'єднання вчителів загальноосвітнього циклу та викладачів мистецьких відділень, методична та художня ради, які створені для вирішення питань навчально-методичного забезпечення освітнього процесу, розвитку методик викладання, формування методичного фонду творчих робіт учнів постійного зберігання Ліцею, вирішення окремих аспектів професійного розвитку педагогічних працівників. Кількість та назви методичних об'єднань, склад методичної ради схвалюються педагогічною радою Ліцею за поданням ініціативних груп вчителів, викладачів та затверджуються наказом директора разом з положеннями про них. В положеннях Ліцею про методичні об'єднання, методичну раду та методичний фонд творчих робіт учнів постійного зберігання визначаються напрями, форми та порядок їх роботи.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

2.1. Освітній процес у Ліцеї організовується відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Положення про мистецький ліцей, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2020 року №1313, інших актів законодавства, освітніх програм Ліцею, розроблених на основі Типових освітніх програм, затверджених Уповноваженим органом управління або інших освітніх програм, та спрямовується на створення умов набуття учнями відповідних компетентностей, досягнення ними результатів навчання, визначених

державними стандартами повної загальної середньої освіти та стандартами спеціалізованої художньої освіти, достатніх для подальшого здобуття вищої спеціалізованої мистецької освіти і отримання професії митця.

2.2. Ліцей, як правило, здійснює освітній процес за освітніми програмами, розробленими на основі Типових освітніх програм, затверджених Уповноваженим органом управління.

Освітні програми Ліцею схвалюються педагогічною радою та затверджуються директором.

Освітній процес у Ліцеї складається з двох компонентів: загальноосвітнього, який забезпечує здобуття повної загальної середньої освіти, та спеціалізованого мистецького, який забезпечує здобуття початкової (на другому етапі) і профільної художньої освіти.

2.3. На основі освітньої програми (програм) Ліцею щорічно затверджується робочий навчальний план, який складається з предметів, які є освітніми компонентами освітніх програм Ліцею, для викладання яких педагогічні працівники Ліцею створюють робочі навчальні програми на основі модельних навчальних програм загальноосвітнього та спеціалізованого компонентів, а також можуть самостійно обирати навчальні програми з тих, яким надано гриф Міністерства освіти і науки України (у частині повної загальної середньої освіти) або схваленим Державним науково-методичним центром змісту культурно-мистецької освіти (в частині початкової та профільної мистецької освіти).

В межах своєї академічної свободи педагогічні працівники Ліцею самостійно обирають навчальну, навчально-методичну, науково-методичну літературу, дидактичні матеріали, форми, методи, методики, засоби, технології навчання для провадження навчання учнів.

2.4. Структура та тривалість навчального року, навчального тижня, дня, занять, відпочинку між ними, форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою Ліцею у межах часу, передбаченого освітніми програмами відповідно до обсягу навчального навантаження, встановленого відповідним навчальним планом, та з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку учнів.

Навчальні заняття в Ліцеї організовуються за семестровою системою, шестиденним робочим тижнем, денною формою навчання у формі групових та індивідуальних занять (уроків).

Класи у Ліцеї формуються відповідно до чинного законодавства. Поділ класів на групи та інші умови організації освітнього процесу в Ліцеї здійснюється у порядку визначеному Уповноваженим органом управління.

Безперервна навчальна діяльність учнів Ліцею не може перевищувати 45 хвилин (для 5 - 12 років навчання), крім випадків, визначених законодавством України.

Початок та закінчення навчального року визначається річним планом роботи Ліцею з урахуванням вимог частини третьої статті 10 Закону України

«Про повну загальну середню освіту».

Тривалість канікул у Ліцеї протягом навчального року не може становити менше 30 календарних днів згідно з чинним законодавства України.

2.5. Зарахування, відрахування та переведення учнів у старші класи Ліцею здійснюється відповідно до порядку затвердженого Уповноваженим органом управління.

Зарахування до Ліцею на будь-який рівень освіти здійснюється виключно на конкурсних засадах:

на 1 рік навчання – відповідно до плану прийому на відділення загальної художньої підготовки (5 клас), в класи живопису, скульптури, декоративного мистецтва (кераміка) (8 клас) та архітектури (9 клас);

до 10 класу – на підставі іспитів з мистецького компонента;

на інші роки навчання – на вільні місця, що утворилися через відрахування учнів.

План прийому до Ліцею щороку визначає і затверджує Уповноважений орган управління.

2.6. Зарахування учнів до Ліцею здійснюється наказом директора на підставі заяв їх батьків або інших законних представників, за наявності медичних довідок вступників, та рішення приймальної (конкурсної) комісії з визначенням рівня творчих здібностей. Учні, які вступають на вільні місця, мають також надати документи про освіту або академічні довідки з інформацією про результати попереднього етапу навчання.

2.7. Умови вступу та порядок зарахування на навчання в Ліцеї визначається Правилами прийому, розробленими на основі Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних ліцеїв, затвердженого Уповноваженим органом управління, схваленими педагогічною радою та затвердженими директором Ліцею.

2.8. Відволікання учнів від навчальних занять на інші види діяльності забороняється (крім випадків, передбачених законодавством України).

2.9. Крім різних форм обов'язкових навчальних занять, у Ліцеї можуть проводитися додаткові індивідуальні, групові, факультативні, позакласні заняття, заходи, спрямовані на задоволення освітніх потреб та розвиток творчих здібностей і обдарувань учнів, які визначаються планом роботи Ліцею на навчальний рік.

2.10. Оцінювання рівня досягнення учнями результатів навчання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством України з урахуванням особливостей оцінювання результатів навчання учнів мистецького ліцею з предметів мистецького компонента.

2.11. Результати оцінювання навчальних досягнень учнів за наслідками опанування змісту освіти фіксуються у навчальній документації Ліцею, свідоцтвах про здобутий рівень освіти, а також табелях успішності, які заповнюються щосеместра.

Результати семестрового, річного оцінювання доводяться до відома учнів

класним керівником.

2.12. Відрахування учнів з Ліцею за рішенням педагогічної ради здійснюється у випадках, визначених Порядком зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних мистецьких ліцеїв, затвердженим Уповноваженим органом управління.

Рішення про відрахування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, приймається за згодою органів опіки та піклування.

Учень, відрахований з Ліцею до завершення отримання повної загальної середньої освіти, переводиться для продовження навчання до закладу загальної середньої освіти за місцем проживання.

2.13. Учні 8-11-х (12-х) класів Ліцею забезпечуються стипендією відповідно до чинного законодавства України.

2.14. Учні, місцем реєстрації та фактичного проживання яких є населений пункт, розташований поза межами м. Києва, на період навчання в Ліцеї за потреби (за заявою їх батьків або інших законних представників) можуть забезпечуватися місцями у пансіоні за наявності вільних місць.

Підставою для надання місця в пансіоні є зарахування учня на навчання в Ліцей. Відрахування учня/учениці зі складу Ліцею є підставою для виселення учня/учениці в день видання відповідного наказу директора. Інші підстави для виселення з пансіону Ліцею визначаються Положенням про пансіон Ліцею, яке розробляється відповідно до порядку організації проживання та утримання учнів у пансіоні, встановленому Кабінетом Міністрів України, та затверджується наказом директора.

2.15. Положенням про пансіон Ліцею також визначається порядок поселення та виселення, користування приміщеннями та матеріально-технічною базою пансіону, дотримання правил внутрішнього розпорядку в ньому, розмір та порядок справляння плати за проживання в пансіоні учнів Ліцею, які здобувають профільну освіту, з їх батьків або інших законних представників.

2.16. Учні Ліцею з тих, хто проживає в пансіоні, забезпечуються безоплатно п'ятиразовим харчуванням відповідно до норм чинного законодавства України.

Відповідальність за організацію харчування учнів у Ліцеї, дотримання вимог санітарного законодавства, законодавства про безпечність та якість харчових продуктів покладається на Уповноважений орган управління та директора Ліцею. Норми та порядок організації харчування учнів Ліцею встановлюються відповідно до положень, встановлених Кабінетом Міністрів України.

2.17. Учні Ліцею забезпечуються медичним обслуговуванням, що здійснюється медичними працівниками, які входять до складу штатних працівників Ліцею.

Ліцей взаємодіє з закладами охорони здоров'я, органами управління освітою та органами охорони здоров'я у Порядку здійснення медичного

обслуговування учнів закладів загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 січня 2021 року № 31.

3. УЧАСНИКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

3.1. Учасниками освітнього процесу в Ліцеї є:

учні;

директор та його заступники;

педагогічні працівники: вчителі, викладачі, методисти, психолог, бібліотекарі;

асистенти вчителів (викладачів), які беруть участь у розробленні та виконанні навчальних планів та освітніх програм, адаптують навчальні матеріали з урахуванням особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами (за наявності в Ліцеї таких учнів);

інші спеціалісти;

батьки або інші законні представники учнів;

асистенти учнів (у разі їх допуску відповідно до вимог частини сьомої статті 26 Закону України «Про повну загальну середню освіту»).

3.2. Залучення будь-яких інших осіб до участі в освітньому процесі (лекції, тренінги, семінари, майстер-класи, конкурси тощо) здійснюється за рішенням директора Ліцею.

3.3. Учні Ліцею мають право:

на академічну мобільність, індивідуальну освітню траєкторію, що реалізується, зокрема, через вільний вибір форм і темпу здобуття освіти із запропонованих Ліцеєм освітніх програм, предметів, факультативів тощо та рівнів їх складності, методів і засобів навчання;

відвідувати позаліцейні та позакласні заходи та заняття відповідно до власних освітніх потреб;

отримувати якісні освітні послуги;

на справедливе та об'єктивне оцінювання результатів навчання;

безоплатно користуватися навчально-виробничою, науковою, матеріально-технічною, культурно-спортивною базою Ліцею;

брати участь у різних видах мистецької, навчальної, науково-практичної діяльності, конференціях, олімпіадах, виставках, конкурсах тощо;

на відзначення успіхів у своїй діяльності;

на свободу творчої мистецької, спортивної, оздоровчої, культурної, просвітницької, наукової і науково-технічної діяльності тощо;

на повагу людської гідності;

на захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти;

отримувати соціальні та психолого-педагогічні послуги як особа, яка

постраждала від булінгу (цькування), стала його свідком або вчинила булінг (цькування);

на доступ до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі та науковій діяльності;

на забезпечення стипендіями у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

на особисту або через своїх законних представників участь у громадському самоврядуванні та управлінні закладом освіти;

брати участь у добровільних аматорських об'єднаннях, творчих студіях, клубах, гуртках, групах за інтересами тощо;

на безпечні та нешкідливі умови навчання та творчої праці.

3.4. Учні Ліцею зобов'язані:

виконувати вимоги освітньої програми (індивідуального навчального плану за його наявності), дотримуючись принципу академічної доброчесності, та досягти результатів навчання, передбачених Державними стандартами повної загальної середньої освіти для відповідного рівня та стандартами спеціалізованої художньої освіти;

поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;

відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;

своєчасно і в повному обсязі відвідувати заняття відповідно до затвердженого розкладу, набувати знань, умінь, формувати навички, інші компетентності, передбачені програмою навчання, досягати визначених навчальними та освітніми програмами результатів навчання, розвивати власний світогляд, підвищувати власний загальнокультурний рівень;

брати участь у всіх обов'язкових заходах, що проводяться Ліцеєм в рамках реалізації освітньої програми;

дотримуватись вимог цього Статуту, правил внутрішнього розпорядку Ліцею, розпоряджень директора, а також умов договору про надання освітніх послуг (за його наявності);

повідомляти керівництво Ліцею про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних працівників, інших осіб, які долучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб;

дбати про збереження майна Ліцею, в тому числі і в пансіоні, а також особистого майна свого та інших учнів;

дотримуватися правил особистої гігієни та дбати про власний охайний зовнішній вигляд.

3.5. Педагогічними працівниками Ліцею можуть бути особи з високими моральними якостями, фізичний та психічний стан здоров'я яких дозволяє здійснювати педагогічну діяльність, а також які мають відповідну спеціалізовану художню освіту (для забезпечення мистецького компонента

освітнього процесу) або педагогічну освіту (для забезпечення загальноосвітнього компонента освітнього процесу), кваліфікація яких відповідає кваліфікаційним вимогам, визначеним професійними стандартами до відповідних професій, мають належний рівень професійної підготовки, здійснюють педагогічну діяльність, забезпечують результативність та якість своєї роботи.

3.6. Призначення на посаду та звільнення з посади педагогічних та інших працівників, інші трудові відносини з працівниками здійснюються директором Ліцею і регулюються законодавством України про працю, Законом України «Про освіту», Законом України «Про повну загальну середню освіту» та іншими законодавчими актами.

3.7. Педагогічні працівники Ліцею мають права та обов'язки, визначені законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», законодавством України, колективним договором, трудовим договором та цим Статутом.

Відволікання педагогічних працівників Ліцею від виконання професійних обов'язків не допускається, крім випадків, передбачених законодавством України.

Конкретний перелік посадових обов'язків педагогічних працівників Ліцею визначається посадовими інструкціями, які затверджуються директором Ліцею відповідно до вимог законодавства.

3.8. Педагогічні працівники Ліцею проходять обов'язкову атестацію у порядку, визначеному положеннями про атестацію педагогічних працівників, затвердженому Уповноваженим органом управління (в частині викладачів та керівників) та Міністерством освіти і науки України (в інших випадках).

3.9. Педагогічні працівники Ліцею зобов'язані проходити підвищення кваліфікації в порядку та обсягах, визначених Законом України «Про повну загальну середню освіту» та постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800 «Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників».

3.10. Вчителі та викладачі Ліцею, які призначаються на посаду без досвіду педагогічної діяльності, проходять педагогічну інтернатуру відповідно до статті 23 Закону України «Про повну загальну середню освіту» у порядку визначеному Положенням про педагогічну інтернатуру, затвердженому Міністерством освіти і науки України.

3.11. Оплата праці працівників Ліцею, в т. ч. педагогічних працівників, здійснюється відповідно до законодавства.

3.12. З метою підвищення якості мистецької освіти в Ліцеї до освітнього процесу в частині мистецького компонента за рішенням директора Ліцею можуть бути залучені інші особи з числа видатних художників та мистецтвознавців для проведення навчальних занять, лекцій, тренінгів, семінарів, факультативів, майстер-класів тощо, а також оцінювання результатів навчання. Відповідальність за зміст таких заходів несе директор Ліцею. Умови

залучення таких фахівців до освітнього процесу визначаються відповідними договорами між ними та Ліцеєм.

3.13. Батьки або інші законні представники учнів Ліцею мають права та обов'язки, визначені Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», іншими актами законодавства.

3.14. Проживання учня/учениці в пансіоні Ліцею не звільняє його/її батьків або інших законних представників від обов'язку батьківського піклування щодо нього/неї.

3.15. Батьки або інші законні представники учнів Ліцею можуть надавати Ліцею допомогу за власною ініціативою.

3.16. Батьки або інші законні представники учнів Ліцею зобов'язані дбати про здоров'я учнів, забезпечувати вчасне прибуття їх на навчання, та наявність індивідуальних засобів навчання (в тому числі художнього приладдя та матеріалів), створювати умови для самостійної підготовки до занять в домашніх умовах, своєчасне вибуття учня/учениці з пансіону на канікулярний період та в інших випадках, передбачених законодавством України.

4. УПРАВЛІННЯ ЛІЦЕЄМ

4.1. Управління Ліцеєм здійснюють:

Уповноважений орган управління;

директор;

педагогічна рада;

загальні збори трудового колективу.

4.2. Уповноважений орган управління:

затверджує статут Ліцею, його нову редакцію та зміни до нього;

затверджує за поданням Ліцею стратегію його розвитку;

затверджує положення про конкурс на посаду директора Ліцею та склад конкурсної комісії;

затверджує штатний розпис Ліцею;

приймає рішення про проведення конкурсу на посаду директора Ліцею; укладає строковий трудовий договір (контракт) з директором Ліцею, обраним (призначеним) у порядку, встановленому законодавством та статутом мистецького ліцею;

розриває строковий трудовий договір (контракт) з директором Ліцею з підстав та у порядку, визначених законодавством та статутом мистецького ліцею;

затверджує кошторис та приймає фінансовий звіт Ліцею у випадках та порядку, визначених законодавством;

здійснює контроль за фінансово-господарською діяльністю Ліцею;

здійснює контроль за дотриманням статуту Ліцею;

затверджує план прийому до Ліцею;

здійснює контроль за недопущенням привілеїв чи обмежень

(дискримінації) за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, сімейного та майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками;

забезпечує створення у Ліцеї інклюзивного освітнього середовища; реалізує інші права, передбачені законодавством та статутом Ліцею.

4.3. Безпосереднє керівництво Ліцеєм здійснює його директор.

Директор Ліцею призначається на посаду та звільняється з посади Уповноваженим органом управління за результатами конкурсного відбору, що проводиться відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту», Положення про конкурс на посаду директора мистецького ліцею, затвердженого Уповноваженим органом управління, та цього Статуту.

4.4. Директором Ліцею може бути особа, яка є громадянином України, вільно володіє державною мовою, має вищу мистецьку освіту ступеня не нижче магістра, стаж педагогічної або науково-педагогічної роботи не менше трьох років, організаторські здібності, стан фізичного і психічного здоров'я, що не перешкоджає виконанню професійних обов'язків, крім випадків, передбачених у частині другій статті 38 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Строки перебування на посаді директора мистецького ліцею визначається Законом України «Про повну загальну середню освіту».

4.5. У разі тимчасової відсутності директора (відрадження, хвороба, відпустка або інші поважні причини) його обов'язки виконує заступник або інша особа, на яку покладаються зазначені обов'язки наказом директора. У такому випадку директор заздалегідь інформує Уповноважений орган управління про свою відсутність та вказує особу, на яку покладаються обов'язки директора на цей час.

У разі звільнення директора або неможливості виконання ним своїх обов'язків з інших причин Уповноважений орган управління своїм рішенням призначає тимчасово виконуючого обов'язки директора на період до призначення директора в порядку, встановленому чинним законодавством України.

4.6. Призначення на посади та звільнення з посад заступників директора здійснюється директором відповідно до вимог чинного законодавства України.

4.7. Директор Ліцею:

здійснює безпосереднє управління Ліцеєм і несе відповідальність за освітню, фінансово-господарську та іншу його діяльність;

представляє Ліцей у відносинах з державними органами, органами місцевого самоврядування, юридичними та фізичними особами і діє без довіреності в межах повноважень, передбачених законодавством України та Статутом закладу освіти;

з метою забезпечення представництва інтересів Ліцею під час розгляду судових справ, директор визначає шляхом включення до Єдиного державного

реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань осіб, уповноважених на вчинення дій від імені Ліцею в частині самопредставництва з усіма правами, наданими учасникам справи відповідно до законодавства України, без дозволу Уповноваженого органу управління;

організовує діяльність Ліцею;

вирішує питання фінансово-господарської діяльності Ліцею; розробляє штатний розпис Ліцею;

призначає на посаду та звільняє з посади працівників, визначає їх функціональні обов'язки;

забезпечує організацію освітнього процесу та здійснення контролю виконання освітніх програм;

забезпечує функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти;

забезпечує умови для здійснення дієвого та відкритого громадського контролю за діяльністю Ліцею;

сприяє та створює умови для діяльності органів самоврядування Ліцею; сприяє здоровому способу життя здобувачів освіти та працівників; забезпечує створення безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу (цькування);

забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг учням, які вчинили булінг, стали його свідком або постраждали від булінгу (цькування);

повідомляє уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України та службі у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в Ліцеї;

розрахунок здійснюється в установленому порядку майном Ліцею та його коштами;

створює необхідні умови для правильного ведення бухгалтерського обліку, забезпечує неухильне виконання всіма підрозділами, службами та працівниками, причетними до бухгалтерського обліку, правомірних вимог бухгалтера щодо дотримання порядку оформлення та подання до обліку первинних документів;

несе відповідальність за організацію бухгалтерського обліку Ліцею та забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну, але не менше 3-х років;

визначає об'єкти і періодичність проведення інвентаризації Ліцею крім випадків, коли її проведення є обов'язковим згідно з законодавством України;

підтримує ініціативи щодо вдосконалення системи навчання та виховання, заохочення творчих пошуків, дослідно-експериментальної роботи педагогів;

сприяє залученню діячів науки, культури, членів творчих спілок, працівників підприємств, установ, організацій до освітнього процесу, керівництва учнівськими об'єднаннями за інтересами;

контролює організацію харчування і медичного обслуговування учнів; видає у межах своєї компетенції накази та розпорядження і контролює їх виконання;

щороку звітує про свою роботу на загальних зборах колективу;

має право делегувати частину своїх повноважень своїм заступникам; щороку призначає класних керівників, керівників методичних об'єднань, завідувачів кабінетами;

організує різні форми співпраці з батьками або іншими законними представниками учнів;

має право самостійно приймати рішення щодо внесення змін до відомостей про юридичну особу, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, стосовно додавання нових видів економічної діяльності (крім основного) відповідно до затвердженого Статуту та подання таких змін для державної реєстрації без окремого рішення або погодження Уповноваженого органу управління;

організовує ведення обліку військовозобов'язаних осіб відповідно до законодавства;

здійснює інші повноваження відповідно до чинного законодавства України та цього Статуту.

4.8. Колегіальним органом управління Ліцею є педагогічна рада. Головою педагогічної ради є директор Ліцею. До складу педагогічної ради входять заступники директора, педагогічні працівники, інші спеціалісти.

4.9. Педагогічна рада:

схвалює перспективний план (стратегію) розвитку та річний план роботи Ліцею;

схвалює освітні програми Ліцею, зміни до них, оцінює результативність їх виконання;

схвалює положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в Ліцеї, що має включати систему та механізми забезпечення академічної доброчесності, порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності, види академічної відповідальності педагогічних працівників та учнів за конкретні порушення академічної доброчесності;

розглядає питання щодо вдосконалення і методичного забезпечення освітнього процесу;

приймає рішення щодо переведення учнів до наступного класу, притягнення їх до відповідальності за невиконання своїх обов'язків, у тому числі відрахування з Ліцею та/або пансіону, а також щодо відзначення, морального та матеріального заохочення учнів та інших учасників освітнього процесу;

розглядає питання підвищення кваліфікації педагогічних працівників, розвитку їхньої творчої ініціативи, визначає заходи щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників, формує та затверджує річний план

підвищення кваліфікації педагогічних працівників, визначає результати підвищення кваліфікації у випадках, передбачених законодавством;

розглядає питання впровадження в освітній процес найкращого педагогічного досвіду та інновацій, участі в мистецькій, дослідницькій, експериментальній, інноваційній діяльності, співпраці з іншими закладами освіти, мистецької освіти, науковими установами, фізичними та юридичними особами, які сприяють розвитку освіти;

ініціює проведення інституційного аудиту закладу та громадської акредитації закладу;

розглядає інші питання, віднесені законодавством України та/або Статутом до її повноважень.

Педагогічна рада скликається не рідше 4 разів протягом навчального року і працює у формі засідань. Засідання педагогічної ради є правомочним, якщо на ньому присутні не менше двох третин від її складу. Рішення з усіх питань приймаються педагогічною радою простою більшістю голосів, присутніх на засіданні. У разі рівного розподілу голосів голос головуєчого є визначальним.

Рішення педагогічної ради, прийняті в межах їх повноважень, оформлюються протоколом, який підписується головуєчим на засіданні та секретарем, вводяться в дію наказом директора та є обов'язковими до виконання всіма учасниками освітнього процесу Ліцею.

4.10. Вищим органом громадського самоврядування Ліцею є Загальні збори трудового колективу (далі – Загальні збори), що скликаються не менше одного разу на рік.

4.11. Загальні збори:

заслуховують звіт директора Ліцею та оцінюють його діяльність; розглядають питання освітньої, методичної і фінансово-господарської діяльності Ліцею;

визначають основні напрями діяльності Ліцею;

здійснюють інші повноваження, передбачені законодавством України та цим Статутом.

4.12. Загальні збори формуються з уповноважених представників усіх учасників освітнього процесу Ліцею. Порядок та періодичність скликання, порядок прийняття рішень, чисельність, склад Загальних зборів, інші питання діяльності, що не врегульовані законодавством України, визначаються Статутом і колективним договором.

4.13. Право на укладання колективного договору від імені власника майна або уповноваженого ним органу надається директору Ліцею, з однієї сторони, і голові профспілкового комітету або у разі відсутності такого органу (профспілкового комітету), представникам працівників закладу, обраним і уповноваженим трудовим колективом Ліцею, з іншої сторони.

4.14. Колективний договір регулює виробничі, трудові і соціально-економічні відносини трудового колективу з адміністрацією Ліцею, питання охорони праці, соціального розвитку Ліцею.

4.15. У Ліцеї на підставі власних положень можуть діяти:
профспілкова організація працівників або рада представників працівників закладу, обраних і уповноважених трудовим колективом Ліцею;
учнівський комітет; батьківський комітет;
інші органи громадського самоврядування учасників освітнього процесу.

Повноваження, відповідальність, засади формування та діяльності органів громадського самоврядування визначаються законодавством України.

У діяльність будь-якого органу громадського самоврядування Ліцею не мають права втручатися представники іншого органу громадського самоврядування.

4.16. Органи громадського самоврядування Ліцею мають право брати участь в управлінні Ліцеєм у порядку та межах, визначених законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та цим Статутом.

5. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА ЛІЦЕЮ

5.1. Майно Ліцею становлять матеріальні та нематеріальні активи, основні фонди, основні засоби, інші необоротні матеріальні активи й інші товарно-матеріальні цінності, що перебувають у державній власності та/або передані Ліцею на праві узуфрукта державного майна.

Майно Ліцею не підлягає вилученню або передачі будь-яким підприємствам, установам, організаціям, крім випадків, передбачених законодавством України.

Основні фонди Ліцею становлять майно (нерухоме та рухоме майно), включаючи будівлі, споруди, земельні ділянки, комунікації, обладнання, службове житло (за наявності), транспортні засоби, а також інші активи, відображені у самостійному балансі.

До майна Ліцею також можуть належати майнові права, включаючи майнові права інтелектуальної власності на об'єкти права інтелектуальної власності, об'єкти авторського права та/або суміжних прав та інші активи, визначені законодавством України.

5.2. Джерелами формування майна Ліцею є:

кошти державного бюджету;

майно, передане Ліцею на праві узуфрукта Уповноваженим органом управління;

майно, придбане у юридичних і фізичних осіб у встановленому законодавством України порядку;

кошти отримані від юридичних і фізичних осіб за надання платних послуг, оренду майна тощо відповідно до законодавства України;

кошти та майно, отримані від юридичних і фізичних осіб у вигляді благодійних внесків, грантів та подарунків у встановленому законодавством України порядку;

інші джерела, не заборонені законодавством України.

Ліцей здійснює володіння та користування майном відповідно до напрямів статутної діяльності та призначення майна згідно з чинним законодавством України.

5.3. Землекористування та реалізація права на землю здійснюється Ліцеєм відповідно до Земельного кодексу України.

Земельні ділянки передаються Ліцею у постійне користування в порядку, передбаченому Земельним кодексом України.

5.4. Відповідно до вимог чинного законодавства України та виключно за погодженням з Уповноваженим органом управління, крім передбачених законодавством випадків, Ліцей може списувати з балансу, продавати, обмінювати, здавати в оренду юридичним і фізичним особам належні йому основні засоби й інші необоротні матеріальні активи.

5.5. Ліцей має право:

отримувати майно, кошти і матеріальні цінності зокрема транспортні засоби, від державних органів, юридичних і фізичних осіб, благодійних фондів, у тому числі іноземних;

використовувати майно, передане Ліцею на праві узуфрукта державного майна, зокрема для провадження господарської діяльності, передавати його в оренду та/або в користування відповідно до законодавства;

здійснювати будівництво, реконструкцію, капітальний і поточний ремонт основних фондів на умовах підяду чи в інший спосіб, передбачений законодавством України;

списувати майно з балансу в установленому законодавством України порядку.

5.6. Будівлі, споруди та приміщення Ліцею мають відповідати вимогам доступності згідно з будівельними нормами та стандартами. Якщо відповідні об'єкти неможливо повністю пристосувати для осіб з особливими потребами, то здійснюється їх розумне пристосування з урахуванням універсального дизайну.

5.7. Повноваження Уповноваженого органу управління щодо розпорядження державним майном, закріпленим за Ліцеєм, здійснюється відповідно до чинного законодавства.

5.8. Збитки, задані Ліцею внаслідок порушення його майнових прав фізичними або юридичними особами, органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, незалежно від форм власності та підпорядкування, відшкодовуються Ліцею відповідно до чинного законодавства України.

6. ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

6.1. Фінансово-господарська діяльність Ліцею здійснюється на основі його кошторису.

6.2. Джерелами формування кошторису Ліцею є:

кошти державного бюджету;
кошти, отримані за надання платних послуг, що надаються у порядку та на умовах, визначених чинним законодавством України;
кошти фізичних, юридичних осіб;
доходи від оренди приміщень, споруд, обладнання;
безоплатні, благодійні внески, пожертвування фізичних і юридичних осіб, дари, а також майно, передане за заповітом;
інші кошти, отримані на підставах, не заборонених законодавством України.

6.3. Фінансова автономія Ліцею полягає у виконанні наступних завдань (у межах установлених затвердженим кошторисом):

формування структури Ліцею та його штатного розпису;
встановлення виплат і доплат, надбавок, виплати матеріальної допомоги, премій, інших видів стимулювання та відзначення працівників;
оплата поточних ремонтних робіт приміщень і споруд Ліцею; оплата підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

6.4. Отримані із зазначених джерел кошти можуть використовуватися Ліцеєм відповідно до власного кошторису доходів і видатків для організації та забезпечення освітнього процесу.

6.5. Ліцей за погодженням з Уповноваженим органом управління має право укладати угоди і договори про співробітництво з іншими навчальними закладами, юридичними та фізичними особами.

6.6. Ліцей є неприбутковою установою.

6.7. Доходи (прибутки), отримані Ліцеєм або їх частини, не можуть бути розподілені серед засновників (учасників), його членів, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів Уповноваженого органу управління, інших органів управління та інших, пов'язаних з ними осіб.

6.8. Ліцей може надавати платні послуги та інші послуги відповідно до Переліку платних послуг, які можуть надаватися закладами освіти, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної та комунальної форми власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 року № 796.

Директор Ліцею конкретизує перелік платних освітніх та інших послуг, що надаються Ліцеєм, із зазначенням часу, місця, способу та порядку надання кожної з послуг, їх вартості та особи, відповідальної за їх надання.

Ліцей не може надавати (повністю чи частково) платні освітні послуги для набуття компетентностей та досягнення їх учнями результатів навчання, визначених державними стандартами повної загальної середньої освіти.

У Ліцеї під час освітнього процесу, що забезпечує досягнення результатів навчання, передбачених освітньою програмою закладу освіти, не можуть проводитися платні заходи чи надаватися платні послуги.

Учні та їх батьки можуть отримувати в Ліцеї платні освітні та інші

послуги виключно на добровільних засадах.

Надання платних послуг в межах затвердженої освітньої програми Ліцею не допускається.

6.9. Штатний розпис Ліцею розробляється на підставі типових штатних нормативів мистецьких ліцеїв, затверджених Уповноваженим органом управління, та надається на затвердження Уповноваженому органу управління.

6.10. Ліцей здійснює бухгалтерський, оперативний обліки та веде статистичну звітність відповідно до чинного законодавства України.

6.11. Директор Ліцею та головний бухгалтер несуть персональну відповідальність за додержання порядку ведення і достовірність бухгалтерського обліку та статистичної звітності.

6.12. Головний бухгалтер Ліцею:

організує роботу з ведення бухгалтерського обліку;

забезпечує дотримання Ліцеєм встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності у встановлені строки;

забезпечує фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну, але не менше трьох років;

організовує контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку Ліцею всіх господарських операцій;

бере участь в оформленні матеріалів, пов'язаних з нестачею та відшкодуванням втрат, псуванням активів Ліцею;

забезпечує виконання завдань, покладених керівництвом Ліцею; здійснює інші дії відповідно до законодавства України.

6.13. Аудит та перевірка фінансової діяльності Ліцею здійснюється згідно з чинним законодавством України.

7. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

7.1. Ліцей може здійснювати міжнародне співробітництво у сфері загальної середньої та мистецької освіти відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», міжнародних договорів, ратифікованих Україною у відповідному порядку.

7.2. Ліцей має право укладати договори про співробітництво, встановлювати прямі зв'язки із закладами освіти інших країн, міжнародними організаціями, фондами в установленому законодавством України порядку.

7.3. Ліцей за наявності належної матеріально-технічної та соціально-культурної бази, відповідного фінансування або власних фінансових коштів має право проводити міжнародний учнівський та педагогічний обмін у рамках освітніх програм, проектів, встановлювати відповідно до законодавства прямі зв'язки з міжнародними організаціями та освітніми асоціаціями, а також брати участь в академічних обмінах із закладами мистецької освіти інших країн.

7.4. Участь учасників освітнього процесу Ліцею у міжнародних програмах, проектах, учнівському та педагогічному обміні здійснюється відповідно до законодавства.

8. ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ЗМІН І ДОПОВНЕНЬ ДО СТАТУТУ

8.1. Зміни і доповнення до цього Статуту вносяться Ліцеєм та затверджуються Уповноваженим органом управління в тому ж порядку, що і сам Статут, реєструються у порядку, встановленому чинним законодавством України.

9. ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЛІЦЕЮ

9.1. Ліквідація та/або реорганізація (злиття, приєднання, поділ, перетворення) Ліцею здійснюється відповідно до статті 32 Закону України «Про повну загальну середню освіту», а у випадках, передбачених чинним законодавством України – за рішенням суду або органу, визначеного законодавством України.

9.2. Ліквідація Ліцею здійснюється ліквідаційною комісією, яка утворюється Уповноваженим органом управління, а у випадках, передбачених чинним законодавством України – судом чи органом, визначеним законодавством України.

9.3. Орган (особа), який прийняв рішення про ліквідацію Ліцею, встановлює порядок та визначає строки проведення ліквідації, а також строк для заяви претензій кредиторами.

9.4. З моменту призначення ліквідаційної комісії до неї переходять повноваження по управлінню Ліцеєм.

9.5. При реорганізації чи ліквідації Ліцею працівникам, які звільняються, гарантується додержання їх прав та інтересів відповідно до трудового законодавства України.

9.6. У разі припинення Ліцею (у результаті його ліквідації, злиття, поділу, приєднання або перетворення) його активи передаються іншій неприбутковій організації відповідного виду або зараховуються до державного бюджету.

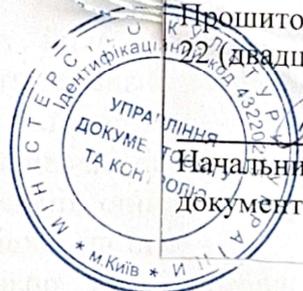

Прошито і пронумеровано
22 (двадцять дві) сторінки

A. T. Kakhidze

А. Т. КАХІДЗЕ
В. о. директора Київського державного
художнього ліцею імені Т.Г. Шевченка

Прошито і пронумеровано
22 (двадцять дві) сторінки

Z. M. Plechenko

Ж. М. ПЛЕЦЕНКО
Начальник управління
документообігу та контролю